Rejstřík k 72. ročníku Naší řeči

Věcná hesla jsou vytištěna antikvou (stojatě), jednotlivá slova a jevy, o nichž se pojednává po stránce pravopisné, mluvnické, významové nebo slohové, kurzívou *(ležatě)*. Hvězdičkou * jsou označeny stránky, kde je daný jev vyložen obšírněji.

ZKRATKY

adm.	=	administrativní
AMČ	=	akademická Mluvnice češtiny
čes.	=	český
etymol.	=	etymologie
jaz.	=	jazyk, jazykový
jm.	=	jméno
KSSJ	=	Krátky slovník slovenského jazyka
n.	=	následující
nář.	=	nářečí, nářeční
neskl.	=	nesklonný
nevh.	=	nevhodně
odb.	=	odborný, odborně
odvoz.	=	odvozování
prav.	=	pravopis
předp.	=	předpona
příp.	=	přípona
pův.	=	původ
skloň.	=	skloňování
sloven.	=	slovenský
spis.	=	spisovný
stč.	=	staročeský
tvoř.	=	tvoření
v.	=	viz
výsl.	=	výslovnost
význ.	=	význam

A

abeceda: pořadí písmen v čes. abecedě podle návrhu F. Bačkovského 178n.
adjektivum v. přídavné jméno
administrativní styl: charakteristika, funkce *1n.
adresát: (individuální, pluralitní) adresát adm. textu ve vztahu k autorovi 2n.
akademická Mluvnice češtiny (AMČ): recenze 1. dílu (fonetika, fonologie, tvoření slov, 1986) 73n., 2. dílu (tvarosloví, 1986) 140n., 3. dílu (skladba, 1987) 188n.
akronyma (iniciálové zkratky): výslovnost 170n.
aktuální členění: rovina aktuálního členění — jedna ze tří rovin syntaktického popisu 189; ve vztahu k sémantické výstavbě výpovědi 167; zpracování v AMČ 206n.
-ální, -elní (příp.): plný ústup druhé podoby 48n.
antonymie: pojetí a zpracování v KSSJ 36
archív: fonografický, založený J. Chlumským 260
argot v. slang
archilexém: lexém reprezentující svým významem lexikální paradigma 126;
archisémém: sémem společný všem členům lexikálně sémantického podsystému 125
autor: autorský zřetel k čtenáři (u Tyla) 225 n.; pisatel/mluvčí adm. textu ve vztahu k adresátovi 2n.

B

baltoslovanské (nověji: protobaltské) období 38
Belize (výsl., neskl., odvoz.) 214n.
bibliografie: odborné literatury týkající se plánových (umělých) jazyků 4[illegible]; příruček češtiny jako cizího jazyka (učebnic pro cizince) 42n.; slovenských jazykovědců (1925—1975) 211n.
binomiální frazeologismy: typu *hokus pokus* 93
blahopřát/poblahopřát (zaměnitelné v přání) 112
bohemismy: v polských slovnících 16. století 86
bonsaj (význ., pův., skloň.) 50n.
brusičství v. purismus

C

cizí slova: názory F. Bačkovského na přejímání a pravopis slov cizího původu 174n.; předp. a příp. cizího původu: *de-* 103n., *de-, des-/dez-* 215n., *-ální/-elní* 48n.; skloňování, popř. původ a význam jednotlivých slov: *bonsaj* 50n., *čatní* 106n., *desikace* 103n., *kufrování* 52n., *lakros* 48, *nika* 55n., *revma, kóma* 161, *strečink* 108, *vytipovat — vytypovat* 160n., *vitraj, vitráž* 110n.
Cuřín F. (nekrolog) 101n.

Č

Čapek K.: živý, moderní jazyk jeho děl (např. na rozdíl od literárního jazyka K. M. Čapka-Choda) 1[illegible]
částice: pojetí a zpracovaní v AMČ 146
čatní (pův., význ., prav.) 106n.
Čejka M. (jubileum) 212n.
číslovky: pojetí a zpracování v AMČ 144, 149

D

Daneš F. (jubileum) 105n.
de- (předp.): význam předpony v přejatých slovech 103n.
de-, des-/dez- : kolísání variant v přejatých slovech (typu *deoxidace, dezoxidace*) 215n.
dějiny bohemistiky a slavistiky: biograficko-bibliografické stati R. Večerky 99; jazykovědné dílo J. A. Komenského (konference) 246n.; význam díla J. Gebauera (konference) 248n.
derivační řada: soubor, do něhož patří všechny odvozeniny téže kategorie s týmž formantem 77n.
desikace (pův., význ., tvoř.) 103n.
dialektologie: jazyková situace v nově osídleném severomoravském pohraničí 94n.; jihočeská nářečí a typické slangy (v Jihočeské vlastivědě, 1986) 102; vědecký přínos S. Utěšeného 261n., J. Voráče 263n.; vyjadřování časového vztahu v sloven. nářečích 87n.; vyjadřování intenzifikace významu u nář. ekvivalentů adjektiv *velikánský* a *maličký* 95; výrazy označující druhy klobouků 233n.; vývoj (adaptabilita) slovní zásoby mladé generace přistěhované do Brna 95
dominace (dominance): jeden ze základních syntaktických vztahů 190

doplněk: popis větných členů označovaných dříve jako doplněk v AMČ 191n.

E

edice starší čes. literatury (od 16. a zvláště z 19. století): otázka úprav (zejména v lexiku) 139
-*enka*, -*ka* (příp.): oslabení původní významové diferenciace 127n.
esperanto (jako plánový jazyk) 43
etymologie: některých frazeologismů s vlastními jmény 20n.; praslovanského **čelověk7* 39
explicitní vyjádření autorova zřetele k čtenáři (u Tyla) 225n.
expresivita: diachronní pohled na expresívní slova obsahující -*l*- 90n.; *fi*- v začátku expresívních slov a vlastních jmen využitých jako komponenty frazeologismů 25

F

fi- v začátku slov jako příznak expresivity 25
Filip, filip, filip- (zvláště ve frazeologismech) 24n.
flamendr (pův.) ve frazeologismech 20n.
flusárna, flusovna: starý název pro výrobnu drasla, zachovaný v místních a pomístních jménech 218n.
folkloristika: Gebauerův význam pro folkloristiku 249
fonetika: pojetí a zpracování v AMČ 73n.; zakladatelské dílo J. Chlumského 259n.
fonologie: pojetí a zpracování v AMČ 75n.; slovanský fonologický vývoj v pojetí A. Lamprechta 37n.; Vachkova fonologie češtiny 45n.
fráze: syntaktický termín 191
frazeologie: binomiální jednotky typu *hokus pokus* 93; etymologie některých frazeologismů s vlastními jmény 20n.; ustálené obraty v adm. textech 4n.; zpracování frazeologie v KSSJ 36n.
frekvenční retrográdní slovník současné češtiny 82n.
fundace: v pojetí AMČ 77
funkce: vymezení funkcí adm. stylu 2n.

G

garnýž (pův., význ., skloň., starší podoby) 266n.
Gebauer J. (konference k 150. výročí) 248n.
glottochronologie: glottochronologie a nostratická teorie 213; otázka datace vývoje praslovanštiny 38
grafické (typografické) prostředky k vyjádření autorova zřetele k čtenáři 228n.
gramatika: priority Skaličkovy práce Zur ungarischen Grammatik (1935) 252n.; gramatické prostředky (slovního druhu) — gramatické kategorie (rod, číslo, pád atd.) 142n.; slovesné gramatické prostředky 144; — v. též akademická Mluvnice češtiny
Grepl M. (jubileum) 163n.

H

hantec (slang: hantýrka) 97
haur (ve frazeologii): možná asociace s *Jura*/*jura* 26
hlásky: klasifikace a popis čes. hlásek z hlediska artikulačního a akustického (v AMČ) 74
holandr/*holendr* (ve frazeologii): názory o původu 20n.
hovorový jazyk: kolokviální slang 96; v adm. projevech zřídka a příznakově 6
hrubý: dnešní a starší významy 135
Hubáček J. (jubileum) 99n.
hyperkorektnost: v adm. projevech 6n.

CH

Chlumský J. (50. výročí úmrtí) 259n.
choronyma: tvořená předp. *za-, zá- (Zaalpí, Záalpí) a po-, pod- (Pobaltí, Podkrkonoší)* 216n.

I

indoevropské jazyky: datace rozpadu indoevropského prajazyka 38
iniciálové zkratky: výslovnost 170n.
intence: v AMČ 190n.
intenzifikace významu: u nář. ekvivalentů adjektiv *velikánský* a *maličký* 95
interlingvistika: věda o optimalizaci mezinárodní jaz. komunikace 43
interpunkce: čárka před spojkou *a* *11n.; úloha interpunkce pro naznačení a snadnější pochopení smyslu textu 17, 160
interslang 96
Izvestija, Izvestije (rozlišení význ., podoba, skloň.) 54n.

J

jazyková ekonomie: v adm. textech 2n.

jazyková kultura: naléhavá potřeba jaz. příruček pro veřejnost 241; v Polsku (konference) 239n.
jazyková poradna (ÚJČ): frekvence dotazů podle jaz. rovin 92
jazykové vyučování: čeština jako jazyk cizí 41n.; letní školy slovanských studií 41n., 245n.
jubilea: 30. výročí Onomastického zpravodaje 242; M. Čejka 212n.; F. Daneš 165n.; M. Grepl 163n.; J. Hubáček 99n.; J. Chlumský (50. výročí úmrtí) 259n.; F. Kopečný 258n.; I. Lutterer 255n.; V. Skalička 251n.; J. Vachek 44n.; R. Večerka 98n.
Jungmannovy překlady 138n.
Jura/jura (ve frazeologii) 25n.

K

kantele (finský hudební nástroj, skloň.) 51n.
kérasma: sémantická hodnota řeckého slova a jeho interpretace v řeckém překladu Starého zákona 94
klasická literatura: archaický ráz jazyka klasiků, otázka vydávání starší literatury 139
klobouk (etymol.) 233
kolokviální slang 96
Komenský J. A.: kolokvium J. A. Komenský v kontextu jaz. a literárního vývoje své doby (1988) 246n.
komparativ: relativní význam komparativu adjektiv 93
kompozita adjektivní 162, 175n.
komunikace: komunikativní funkce (cíl, účel výpovědi) 153, 199; komunikativní složky výpovědi 199n.; normy vyprávění v komunikačním procesu 92; produkce a recepce textů 225n.
konference: IV. konference o slangu a argotu (Plzeň 1988) 57n., 96n.; II. kongres kultury polského jazyka (Katovice 1988) 239n.; konference mladých jazykovědců v ÚJČ ČSAV (Praha 1987) 91n.; konference mladých jazykovědců v Ústavu slavistiky (Brno 1987) 94n.; XV. kolokvium J. A. Komenský v kontextu jaz. a literárního vývoje své doby (Uherský Brod 1988) 246n.; I. metodologická konference Ústavu slovanských studií FF UK (Praha 1984) 41n.; III. celostátní seminář Onomastika a škola (Ústí n. Labem 1988) 243n.; vědecká konference k 150. výročí J. Gebauera (Praha 1988) 248n.
konotace: záporné druhotné složky významu (ve frazeologii) 21n.
konzola (význ.) 266n.
konzumace, konzumpce, konzumování (význ.) 270n.
Kopečný F. (jubileum) 258n.
korálovna: apelativum dosvědčené názvem budovy (pro výrobu korálů) 110
kufrování (význ., pův., užívání) 52n.
kultura jazyka: jako institucionální péče o etnický jazyk 44

L

lakros (tradiční kanadská kolektivní hra; význ., pův., prav.) 48
leb, lebka (stč. ekvivalent za latinské *galea* — přílba) 233
letní školy slovanských studií: v Praze a v Brně 41n., též v Bratislavě a v Olomouci 246; 31. a 32 běh Letní školy slovanských studií v Praze (1987 a 1988) 245n.
lexikální zásoba v. slovní zásoba
lexikografie: lexikografická konfrontace významové stavby adjektiv sémanticky spjatých a interferujících 36n.; lexikografické zpracování současné slovní zásoby slovenštiny v KSSJ (Bratislava 1987) 30n.; lexikografický popis valence sloves v Slovníku spisovné češtiny a v Staročeském slovníku 119n.; polský slovník S. B. Linda a slovník Jungmannův 209n.; vztahy mezi čes. a polskou lexikografií 16. století 84n., za obrození 209n.; — v. též slovníky
lexikologie: archisémém 125; archilexém 126; lexikalizace elipsy 126n.; lexikální nevyjádření objektu děje ve větě 119n.; metaforizace a spojitelnost 127n.; valenční sémém 125; změny věcného významu a stylové hodnoty některých slov běžných v 19. století 131n.
lingvostylistika: aktuální potřeba studia jazyka v oblasti administrativy 1
literární stylistika: explicitní vyjadřování autorova zřetele ke čtenáři (u Tyla) 225n.; jazyk a styl brakové literatury 90; mystifikační princip v dílech L. Fuchse 90; využití adm. slohových útvarů a žánrových forem v umělecké literatuře 8n.
literární místopis západních Čech 90

Lutterer I. (jubileum) 255n.

M

maďarština: význam Skaličkovy práce Zur ungarischen Grammatik (1935) 252n.
Meluzína (ve frazeoogii; pův.) 23
metaforizace a spojitelnost 127n.
metateze likvid 39
mikrotoponyma: souborný název pro pomístní jména a urbanonyma 183
mluvnice v. akademická Mluvnice češtiny
mluvní akty 152
modalita: jistotní modalita 200; modální charakteristika nutnosti, možnosti a záměru (v AMČ) 199
módní slova: v publicistice 161n.
motivace: pojetí v AMČ 77

N

na (předl.): expanze předl. *na* v adm. projevech 4
nekrology: F. Cuřín 101n.; S. Utěšený 261n.; J. Voráč 263n.
neslušný: dnešní a starší význam 132n.
nika (význ., pův.) 55n.
nostratická vývojová teorie 38n., 213
novial: plánový (umělý) jazyk, vytvořený O. Jespersenem 43

O

objevovat: dnešní a starší význam 135
onomastika: frozeologismy s vlastními jmény 20n.; choronyma s předp. *za-, zá-, po-, pod-* 216n.; chrématonyma 243n.; mikrotoponyma 183; oronyma 217; pomístní jména a urbanonyma v čes. pohraničí po r. 1945 179n.; přepis ruských toponym typu *Toljatti* 269n.; přínos I. Lutterera 256n.; toponyma ve vztahu k realitě daného území 93; III. celostátní seminář Onomastika a škola (1988) 243n.; 30. výročí Onomastického zpravodaje ČSAV 242; vlastní jména dotvrzující existenci někdejších apelativ 110, 218n.; vlastní jména v AMČ 148

P

páchnout: dnešní a starší význam 135
pardubický perník (etymol.): ve frazeologii 27
pasívum: zvýšená frekvence pasíva v adm. projevech 4
Patejdl (etymol. osobního jm.) 107
pauzologie: nauka o pauzách 59
pečicí souprava (ne: *pečící*) 53n.
performativní slovesa 200
Perchta (etymol.): ve frazeologii 22n.
placený prostor (nevh. označení pro prostor v metru přístupný s platnou jízdenkou) 223n.
plánové jazyky: vědomě vytvořené lidmi pro usnadnění mezinárodní jaz. komunikace (starším termínem: umělé jazyky) 43n.
Ploc/Plotz, Ploch (etymol. osobního jm.) 107
plotňáčtina 97
počešťování: terminologických i slangových výrazů v jezdeckém sportu 69n.
pojem — termín (rozlišení) 159n.
polonismy: ve spisovné češtině 208n., jejich přejímání v různých údobích vývoje 209
polština: II. kongres kultury polského jazyka (1988) 239n.; vztahy mezi polskou a čes. lexikografií 16. století 84n., za obrození 209n.
pomístní jména a urbanonyma: v čes. pohraničí po r. 1945 179n.; mikrotoponyma — souhrnný název pro pomístní jm. a urbanonyma, jejich vymezení 179n., 183
popularizace jazykovědy: jazykové koutky v časopise Vesmír 159n., 168
praslovanština: datace vývoje 38; slovanský fonologický vývoj 37n.
pravopis: čárka před spojkou *a* *11n.; pravopisné problémy stále „aktuální" od konce 19. století (vlastní jm., cizí slova, adjektivní složeniny) 175n.
pražská lingvistická škola: Vachkova péče o kulturní dědictví pražské školy 45n.; V. Skalička a pražská škola 252n.; využívání teoretických koncepcí jazykové kultury, vypracovaných pražskou školou, v Polsku 239n.
predikační akt 152n.
predikativa: v AMČ 143; zvýšená frekvence predikativ v adm. projevech 6
produktivnost (tvoření): v pojetí AMČ 77
propozice 189, 197n.
protium (izotop vodíku; výsl.) 221n.
protobaltské období (baltoslovanské) 38
prototypy textů: v učebnicích úřední korespondence ap. 8
provoz provozu domů (nevh. název pro provozní středisko) 172

předložky: sekundární předložky v adm. projevech 4; zpracování v AMČ 145n.
přejatá slova v. cizí slova
přepis: názvů ruských místních jm. typu *Toljatti* 269n.
přídavná jména: adjektivizované tvary příčestí a přechodníků v adm. projevech 5; přejatá adjektiva s příp. *-ální (-elní)* 48n.; složená adjektiva — pravopisný problém od konce 19. století 175n.; složená adjektiva typu *mrazuvzdorný, ohnivzdorný, vzduchotěsný* 162; účelová adjektiva 53n.; zpracování adjektiv v AMČ 79
přijmout opatření (spojení mnohoznačné až nejasné) 109
přílba, přílbice (etymol., vývoj) 234
příslovce: místní a časová vztažná příslovce uvozující přívlastkové věty *113n.; zpracování v AMČ 142n.
příslovečné určení: zpracování v AMČ 193n.
přívlastek: pojetí a zpracování v AMČ 195n.
přízvuk: jako komplexní jev silový i tónový 75; starší kritérium pro interpunkci 16
psaný jazyk: autonomní charakter psaného jazyka 46; převažující písemná forma adm. projevů, textů 2; spisovný jazyk v projevech mluvených a psaných 240
purismus: nepuristické názory a zásady F. Bačkovského v období brusů 173n.

R

recepce textu: s fází čtení a fází interpretace 225n.
regionální výzkum: Jihočeská vlastivěda — Jazyk (České Budějovice 1986) 102; literární místopis západních Čech 90; Západočeská vlastivěda (v tisku) 264
retrográdní slovník: Retrográdní slovník současné češtiny (Praha 1986) 81n.
roviny syntaktické: formální, sémantická, rovina aktuálního členění 189

Ř

řečová činnost: k teorii řečové činnosti 39n.

S

sborníky: Čeština jako cizí jazyk I. II (Praha 1985) 41n.; Sborník Pedagogické fakulty v Plzni, Jazyk a literatura XIV (Praha 1986) 90n.
sekundární předložky: zpracování v AMČ 145n.; zvýšená frekvence v adm. projevech 4
sjetiny (výpisy z počítače; slang) 109n.
Skalička V. (jubileum) 251n.
skladba v. syntax
skloňování přejatých slov (typu *kóma, revma* ap.) 161
slabika: vymezení slabiky v AMČ 75
slang: časová a lexikální nasycenost slangu 61n.; IV. konference o slangu a argotu (Plzeň 1988) 96n.; metody výzkumu slangu 58n.; obecný, kolokviální, vyšší slang, interslang 96; profesní mluva 57; slang mládeže 96n., pracovníků filmu, rozhlasu, televize 97, v adm. oblasti 3, v jezdeckém sportu 63n., 90; slangy zájmové a profesní (pracovní) 57n., 68; vulgárnost v slangu 97; využití slangu v moderní čes. umělecké literatuře 97; vznikání lexikálních výrazů v sportovním slangu 91
slohové útvary a žánrové formy: v adm. oblasti 8n.; jejich využití v umělecké literatuře 9
slovenština: adm. styl — nejmladší styl v slovenštině 1n.; bibliografie sloven. jazykovědců (1925—1975) 211n.; Krátky slovník slovenského jazyka (1987) 29n.; slovenské překlady J. A. Komenského 246; slovníky současného spisovného jazyka 29n.; velká písmena v názvech institucí v slovenštině a češtině 244
slovesa: performativní slovesa 200; zpracování sloves v AMČ 79, 143n., 148n.
slovesně jmenné konstrukce: konkurence s vyjádřením slovesným 143; lexikografické zpracování verbonominálních konstrukcí v KSSJ 36
slovní druhy: pojetí slovních druhů v AMČ 141n.
slovní hříčky: ve frazeologismech (typu *jít do Hajan*) 26n.
slovníky: Česko-slovenský slovník (Bratislava 1979) 30; Krátky slovník slovenského jazyka (Bratislava 1987) 29n.; Retrográdní slovník současné češtiny (Praha 1986) 81n.; Slovník slovenského jazyka I—VI (Bratislava 1959—68) 29; Slovník spisovné češtiny (Praha 1978) 29n., 120n.; Staročeský slovník,

Principy (Praha 1968) 121n.; — v. též lexikografie
slovní zásoba: rozvrstvení sloven. slovní zásoby a hodnotící charakteristiky v KSSJ 32n.; v adm. textech 4n.
slovosled: v AMČ 207
slovotvorná řada: jednosměrný postupně rozvíjený vztah fundace (*včera-včerejší-včerejšek*) 77
složená adjektiva: pravopis složených adjektiv jako pravopisný problém od 19. století 175; typu *mrazuvzdorný, ohnivzdorný, vzduchotěsný* 162
slup, slupice: staré názvy (apelativa) zachované ve jm. místních a pomístních 219n.
sociolingvistika: historická motivace některých frazeologismů s vlastními jmény 20n.; morální aspekt jazykového tabu 94; sociolingvistické aspekty kultury jazyka v Polsku v současném i historickém pohledu 239n.
spisovný jazyk: staroslovenština jako spisovný jazyk 98; v dnešních společenských podmínkách 168; v mluvených a psaných projevech 240
spojky: repertoár spojek a spojovacích výrazů v podřadných časových souvětích v sloven. nářečích 88n.
spojovník: v složených adjektivech 175n.
standardizace: textů z adm. oblasti 2n.
stará čeština: uplatnění metody lexikální rekonstrukce v interpretaci původu stč. písně 93
staroslověnština: spisovný jazyk staré Moravy a raně středověkých Čech 98
stereotypy: stereotypní obraty v adm. textech 4
strečink (pův., význ., prav.) 108
strojenost: v adm. projevech 4, 7
stvůra: dnešní a starší význam 135
styl: administrativní, jeho charakteristika a funkce *1n.; adm. styl — střechový termín pro styl jednací, direktivní, reklamní aj. 10; charakteristiky příznakových slov a spojení v KSSJ 32n.; pronikání adm. výrazů do oblasti publicistiky 7; změny stylových hodnot (i významu) některých slov běžných v 19. století 131n.
synonyma: vztah k synonymům jako významotvorný faktor 123; zpracování synonym v KSSJ 36
syntax: AMČ 3 188n.; doplněk nově pojatý 191n.; Greplova-Karlíkova Skladba spisovné češtiny (Praha 1986) 151n.; jistotní modalita 200; jmenné konstrukce v adm. projevech 4n.; klasifikace souvětí v AMČ 202n.; modální charakteristika nutnosti, možnosti a záměru 199; přínos F. Kopečného 258n.; příslovečné určení v AMČ 193n.; přívlastek v AMČ 195n.; přívlastkové věty uvozené místními a časovými vztažnými příslovci *113n.; slovosled 207; textová syntax 168, v AMČ 207n.; textová syntax, větná syntax, syntax nižších jednotek 189; typy podřadných časových souvětí v sloven. nářečích 87n.; větné členy v AMČ 191n., různé pojetí ve skladbách 154n.; větné typy deagentní 154; větné vzorce 122n., 154, 156n., 196n.; výpověď, minimální komunikát 189; výpovědi s lexikálně nevyjádřeným předmětem děje 119n.; výpověď bez určitého slovesa, výpověď nevětná, větný ekvivalent 189; základní roviny syntaktického popisu — rovina formální, sémantická, rovina aktuálního členění 189

Š

štítit se: dnešní a starší význam 135

T

tabu: morální aspekt jazykového tabu 94
terminologie: termín — pojem (rozlišení) 159; v adm. projevech 3n.
text (promluva): dílčí realizace jazykového systému s konkrétním cílem, kterého chce mluvčí u adresáta dosáhnout 152
textová syntax: v AMČ 207n.
Toljatti (spr. přepis jm. ruského sovětského města pojmenovaného po P. Togliattim) 269n.
toponyma: ve vztahu k realitě daného území 93
tritium (izotop vodíku; výsl.) 221n.
tvarosloví: formální v AMČ 146n., funkční 141n.; vývojové tendence 147n.
tvoření slov: hierarchizace slovotvorných vztahů a tříd 78; zpracování v AMČ 77n.
Tyl J. K.: prostředky vyjadřování autorova zřetele k čtenáři 225n.
typologie: základy a vývoj Skaličkova pojetí 253n.

U

úkolka, úkolenka (slang; úkolový list) 105n.
urbanonyma: názvy ulic, náměstí, veřejných prostranství 179n.; poválečný vývoj a současný stav urbanonym v čes. pohraničí 179n.
Ústav pro jazyk český ČSAV: konference mladých jazykovědců (1987) 91n.
Ústav slavistiky ČSAV: konference mladých jazykovědců (1987) 94n.
Ústav slovanských studií FF UK: jeho úkoly a zaměření praktické i teoretické 41
Utěšený S. (nekrolog) 261n.

V

vady řeči a výslovnosti: u dětí 90
Vachek J. (jubileum) 44n.
valence: naznačování valence v KSSJ 35; v syntaxi 190; v užším syntaktickém pojetí a (starším) širším pojetí lexikologickém 122; valence a intence 143; valenční sém: významový komponent slova umožňující mu spojitelnost s jinými slovy ve smysluplných syntagmatech 125
variantnost: v tvarosloví 147
Večerka R. (jubileum) 98n.
velká písmena: v matičních brusech a podle návrhu F. Bačkovského 176n.; v názvech institucí v ČSR a SSR 244
verbonominální konstrukce v. slovesně jmenné konstrukce
větné členy: různá pojetí ve skladbách 154n.; v AMČ 191n.
větné vzorce: 122n., 154, 156n., 196n.
vitraj a *vitráž* (pův., význ., skloň.) 110n.
vlastní jména: skloňování (v AMČ) 148; — v. též onomastika
Voráč J. (nekrolog) 263n.
výpověď: elementární textová jednotka charakterizovaná jistou komunikativní funkcí, uzavřená intonačně (Grepl-Karlík) 152; komunikativní složky výpovědi (AMČ) 199n.; výpověď bez určitého slovesa, výpověď nevětná, větný ekvivalent 189; základní textová jednotka, minimální komunikát (AMČ) 189
výročí (tvoř., význ., spojení) 268n.
výslovnost: artikulační asimilace konsonantických skupin v běžně mluvených projevech pražské mládeže 92; iniciálových zkratek 170n.; převaha latinské výslovnosti v chemickém názvosloví (výslovnost chemických názvů *protium* a *tritium*) 221n.; spisovná výslovnost v AMČ 75; údaje o výslovnosti v KSSJ 33
vysněžené (hory) (slang) 108
vysvětlivky: jako prostředek explicitního vyjádření autorova zřetele ke čtenáři 227n.
vytipovat — vytypovat (význ.) 160n.
vyučování: chápání obrazných pojmenování v umělecké literatuře u dětí ve školách 2. stupně 90; práce s významem slova na 1. stupni škol 90; syntaxi 167; učebnice češtiny pro cizince 158; vyučování polštině na školách v Polsku 240n.; využití koncepce větných vzorců v školské praxi 158n.
vývoj jazyka: datace vývoje praslovanštiny 38; glottochronologie a nostratická teorie 38n.; obsahové a stylové přehodnocení některých slov běžně užívaných v 19. století 131n.; přejímání polonismů v různých obdobích historického vývoje češtiny 209; vývoj v diferenciaci stylových oblastí 1n.
vývojové tendence: k disharmonii samohlásek (*o bezu*, ne *o beze*) 147n.; unifikační, diferenciační tendence a tendence k demokratizaci spisovného jazyka (v tvarosloví) 147n.

Z

za- (předp.) sémantická analýza ruských sloves s předp. *za-* vzhledem k čes. překladu 93
za-, zá- (předp.): varianty předpon s tendencí k pravidelnosti v zeměpisných názvech typu *Zaalpí, Záalpí* 216n.
zajistit/zabezpečit (*plnění plánu* ap.): frekvence spojení v adm. textech 7
zájmena: pojetí a zpracování v AMČ 145, 149
zásluhovost (význ., tvoř., užívání): frekventovaný výraz z oblasti politické publicistiky a administrativy 221n.
zbytečný: v dnešním a starším význ. 133
zkratky: výslovnost iniciálových zkratek (akronym) 170n.; zkratky a zkratková slova v adm. projevech, textech 3
zmnožení: jeden ze základních syntak-

tických vztahů (AMČ) 190, 201n.
znamenitý: dnešní a starší význam 133
zpoza (předl.): měnící se stylová hodnota (snad) vlivem slovenštiny 146

Ž

žrádýlko (adm. slang) 3

AUTOŘI POSUZOVANÝCH SPISŮ, ČLÁNKŮ A PŘEDNÁŠEK

Adamcová L. 42
Adamec P. 42
Báča M. 63
Bačvarov J. 251
Balhar J. 94
Baranowská J. 240
Bartolová-Jarosińská D. 240
Bartůňková J. 97
Basaj M. 85n.
Baudouin de Courtenay J. 43
Bauduschová R. 16
Bauer J. 87n., 151n., 164
Bečka J. V. 83, 97
Bečková M. 246
Bělič J. 29
Běličová H. 188n.
Bendová H. 42
Beneš J. 247
Bereda T. 240
Bergmann Ch. 96
Blanke D. 43n.
Blatná R. 92
Bondaletov V. D. 96
Bosák J. 96
Brabcová R. 138
Budovičová V. 97
Buchner A. 52
Buttlerová D. 239
Bytel A. 42
Cach J. 248
Cekota V. 247
Čapek K. 24n.
Čechová M. 250
Čejka M. 188n., 243
Čelakovský F. L. 22
Čermák F. 42, 122, 158
Černá J. 42
Čižmárová L. 95
Čuma A. 248
Daneš F. 1, 53, 75, 141, 156n., 159n., 188n.
Daňhelka J. 247
Dejmek B. 97
Dejna K. 241
Diblík J. 248
Dokulil M. 14, 77, 129, 141, 146n., 244
Dolezal F. 247
Durdík J. 174
Dvonč L. 211n., 244
Dvončová J. 7
Dvořák E. 188n.
Ertl V. 16, 74, 169
Ferenčíková A. 87n.
Filipec J. 122
Filipová K. 42
Flajšhans V. 173
Flégl V. 63, 72, 97
Flos K. 247
Furdal A. 239
Gajda S. 241
Gebauer J. 74
Grepl M. 17, 88, 113, 151n., 188
Gulová H. 251
Gutschmidt K. 251
Habovštiaková K. 244
Häckl B. 244
Hádek K. 247
Hajzer L. 96
Hála B. 75
Haller J. 179
Hausenblas K. 2, 10, 143, 157, 188n., 249
Hauser P. 97
Havránek B. 74, 164, 179
Helcl M. 11
Heřman M. 42
Hlavsa Z. 156n., 188n.
Hocket C. F. 74
Hoffmann O. 96
Hoffmannová J. 188n.
Hochel B. 97
Holendová A. 247
Holšánová J. 92
Holub J. 158
Holubová H. 90
Homa E. 241
Homolková M. 250
Horálek J. 93, 135
Horálek K. 189
Horecký J. 30, 32
Hrbáček J. 170n., 188n.
Hronek J. 42, 158
Hroudová I. 92
Hubáček J. 57, 63n., 70, 96, 244
Chloupek J. 57, 188n.
Churavý M. 97
Jaklová A. 97
Jančáková J. 97, 249
Jedlička A. 1, 74, 249
Jelenová J. 97
Jelínek J. 83
Jenča G. 74
Jespersen O. 43
Jirásek B. 90

Jirsová A. 156n.
Jóna E. 246
Kačala J. 30n.
Kamińská M. 241
Kamiš K. 97
Kania S. 96
Karastojčevová C. 96
Karlík P. 17, 113, 151n., 164, 188
Kaska L. 42
Kedelská E. 84n.
Klimeš L. 26, 63, 244
Klincková J. 97
Kloferová S. 94
Klosová M. 246
Knappová M. 243
Kolár J. 250
Kolařík J. 97
Komárek M. 141n., 143, 190, 250
Komlósi S. 247n.
Kopecký M. 246
Kopečný F. 97, 124
Kořenský J. 42, 141n., 157
Kowalská A. 241
Kožmín Z. 246
Kožmínová D. 246
Krčmová M. 97
Kráľ Á. 74
Králík J. 81n.
Králík O. 138
Krausová A. 97
Krošláková J. 97, 244
Křepelová G. 90
Křístek V. 63
Kuba L. 244
Kubrjakovová E. S. 33n.
Kubů L. 90
Kučera H. 75
Kučera K. 249
Kuklík J. 42
Kunin A. V. 21n.
Kvapil M. 250
Kyralová M. 246
Lamprecht A. 37n.
Lamprechtová V. 39
Landsman R. 95
Lapáček J. 247
Lederbuchová L. 90
Liličová G. A. 210
Linde S. B. 209n.
Lostová Ch. 247
Lutterer I. 42
Macurová A. 225
Macháčková E. 156n., 188n.
Macháčková I. 90
Machek V. 20
Majtán M. 243
Malicki J. 241
Marciniak S. 240
Marečková E. 42
Marszalková H. 240
Martinet A. 43
Mathesius B. 156, 164, 252n.
Matlová J. 247
Matoušková V. 93
Matúšová J. 244
Michálek E. 23, 93
Minářová E. 97
Mistrík J. 1n., 8n., 82n.
Mlodunka W. 240
Modra A. 51
Mokijenko V. 20n., 27
Müllerová E. 97
Müllerová O. 59, 188n.
Nagajová M. 241
Naumann H. 96
Nejedlý P. 93, 249n.
Nekvapil J. 57n., 97, 188n.
Němec I. 22n., 26n., 93, 135, 249
Niedziela Z. 250
Novák P. 250
Nováková L. 42
Nováková M. 244
Novotný J. 188n.
Oberpfalcer F. 63
Odaloš P. 97
Olivová L. 244
Opělová M. 244
Oravec J. 87
Orgoňová O. 244
Orłośová T. Z. 208n., 250
Ostmeyerová Z. 42
Palek B. 188n.
Palková Z. 42
Parayski-Pomsta J. 241
Paszek J. 241
Pauliny E. 74
Peciar Š. 29
Peňáz P. 57, 94, 180
Petr J. 41n., 81n., 141n., 249
Petráčková V. 247
Pícha E. 243
Pisárčiková M. 29n.
Pisarek W. 239
Piťha P. 188n.
Pluta F. 241
Pokorná E. 24, 244
Pokorný J. 20
Poldauf I. 147
Polišenský J. 21
Porák J. 42

Povolná R. 55
Prouzová H. 156n., 188n.
Přívratská J. 248
Robovská H. 248
Romportl M. 74n.
Rulfová M. 188n.
Rulíková B. 188n.
Rusínová Z. 42
Ružička J. 87
Řeháček L. 251
Sádlíková M. 109
Satkiewiczová H. 238
Savický N. 109
Schaller K. 246n.
Schneiderová E. 93
Siatkowski J. 85n.
Skalka B. 94
Skutil J. 244, 246
Slavíčková E. 82
Slavíková J. 92
Smetanová Z. 249
Smolíková M. 97
Sousedík S. 247
Spal J. 90n.
Spalová O. 24
Staudková R. 42
Suchá P. 97
Suchánková O. 92
Suchodolski B. 240
Svoboda J. 242
Svoboda K. 12, 19, 116
Svobodová I. 92
Svozilová N. 156n.
Syllaba T. 251
Šára M. 42, 158
Šebesta K. 250
Šiman K. 63
Šišková R. 109
Šlédrová J. 92
Šlosar D. 39, 247
Šmilauer V. 25, 57, 123, 148, 196, 242
Šoltys O. 42, 157, 188n.
Špaček L. 249
Štícha F. 119n.
Šustalová V. 42
Švamberk Z. 42
Tax J. 41
Tejnor A. 2
Temlíková D. 93
Terčová M. 91, 97
Těšínská V. 97
Těšitelová M. 2, 9, 20n., 61, 81n.
Trávníček F. 74, 171
Trnka B. 253
Trubeckoj N. S. 76
Uher F. 97
Uhlířová L. 188n.
Urban Z. 251
Urbańczyk S. 239
Utěšený S. 22, 57, 97, 244
Vačkovová K. 251
Vachek J. 75n.
Večerka R. 39
Vejvoda E. 42
Veselková J. 141n.
Viktor V. 90, 247
Vinopalová H. 42
Volkov G. N. 247
Vondrák V. 179
Weingart M. 173
Wierzchowski J. 240
Wilkoń A. 239
Wiśniewská H. 240
Wüster E. 43
Zaorálek J. 21
Zemánek J. 247
Zgółková Z. 241
Žaža S. 188n.